

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Slutbetänkandet Fondandelsbolag – för en mer konkurrenskraftig fondmarknad (SOU 2025:117)

Fi2025/02285

Utgångspunkter

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna. Yttrandet avgränsas till sådana aspekter som följer av Konkurrensverkets ansvarsområden. Yttrandet följer den struktur och de rubriker som används i betänkandet.

4 Fondandelsbolag

Sammanfattning av utredningens förslag

Utredningen bedömer (4.1) att det i svensk rätt bör införas ett särskilt regelverk för associationsrättsliga fonder. Utredningen föreslår (4.2 och 4.3) att en ny lagstiftning om en associationsrättslig fondstruktur ska införas för såväl UCITS-fonder som specialfonder och andra slag av alternativa investeringsfonder, samt att svenska associationsrättsliga fonder ska benämnas fondandelsbolag. Fondandelsbolag ska som utgångspunkt följa reglerna i UCITS-direktivet respektive i AIFM-direktivet, så som dessa regelverk har genomförts i svensk rätt.

Utredningen föreslår vidare (4.6.1) att andelklasser bland annat ska få vara förenade med olika villkor för handel på reglerade marknader eller MTF-plattformar och (4.16.2) att investeringsbolag och associationsrättsliga specialfonder ska kunna bestå av flera delfonder med olika placeringsinriktningar. Utredningen föreslår också (4.6.3) att andelskapitalet i fondandelsbolag ska vara rörligt.

Enligt utredningen kan förslagen bidra till en mer kostnadseffektiv fondmarknad och att det på den svenska marknaden kan erbjudas ökad variation av fonder. Enligt utredningen innebär förslagen en ökad flexibilitet för fondbolag att välja den fondstruktur som passar fondens investeringsinriktning. Utredningen framhåller att associationsrättsliga fonder med rörligt andelskapital är

väletablerade och populära inom EES och Storbritannien, och att sådana fonder redan marknadsförs i Sverige. Vidare etablerar svenska fondbolag associationsrättsliga fonder i andra medlemsstater och marknadsför dessa i Sverige och fondstrukturen är välkänd för internationella investerare varför svenska fonder enklare skulle kunna marknadsföras globalt jämfört med dagens kontraktsrättsliga modell. Utredningen bedömer att förslagen kan leda till lägre kostnader för fondadministration och förvaltning när svenska fondbolag kan samla hela förvaltningen i Sverige och därigenom uppnå synergier.

Enligt utredningen leder förslaget om delfonder till att fonder kan uppnå en mer kostnadseffektiv förvaltning. Utredningen hävdar att genom att införa delfonder kommer den svenska lagstiftningen att ligga i linje med den reglering som finns i andra jämförbara länder.

Konkurrensverkets synpunkter

Utifrån Konkurrensverkets förståelse är förslagen utformade på ett sätt som skapar likvärdiga konkurrensförhållanden mellan olika fondstrukturer, vilket är eftersträvansvärt. Konkurrensverket instämmer i utredningens bedömningar om att förslagen om en ny associationsrättslig fondstruktur kan förväntas öka antalet svenska fonder på marknaden och öka det totala investerade kapitalet i fonder. Detta kan bidra till att stärka konkurrensen mellan fondbolag på den svenska marknaden till förmån för investerare.

Förslaget om delfonder kan antas leda till ökad innovation och effektiviseringar på den svenska fondmarknaden. Användandet av delfonder kan vidare förmodas innebära att stordriftsfördelar kan realiseras, vilket kan leda till en intensifiering av konkurrensen på marknaden.

Konkurrensverket instämmer också i utredningens övriga bedömningar om förslagets konkurrenspåverkan. Bland annat kommer förslaget få konsekvenser för förvaringsinstitut och distributörer samt företag som bistår med kringtjänster, eftersom behovet av tjänster från dessa aktörer förväntas öka.

Mot bakgrund av det ovan anförda tillstyrker Konkurrensverket förslagen om en ny associationsrättslig fondstruktur.

5.3 Särskild beskattning av Eltif-fonder

Sammanfattning av utredningens förslag

Utredningen föreslår att mer förmånliga skatteregler ska införas för Eltif-fonder som uppfyller vissa villkor (5.3.4).¹ Förslaget möjliggör för Eltif-fonder att hålla en likviditetsreserv som är undantagen beskattning när likviditetsreserven är uppbyggd av likvida tillgångar. En Eltif-fond som uppfyller villkoren ska därmed

¹ Villkoren är att Eltif-fonden: 1. är ett AIF-bolag eller en utländsk juridisk person, och 2. marknadsförs öppet till, samt över tid ägs av, ett betydande antal icke-professionella investerare.

inte vara skatteskyldig för utdelning eller kapitalvinst på andelar i aktiebolag, en ekonomisk förening, värdepappersfond eller specialfond. Andelar i Eltif-fonder som uppfyller kraven ska få förvaras på ISK (5.3.5). Utredningen bedömer att Eltif-fonder primärt kommer att konkurrera med UCITS-fonder och specialfonder.

I författningskommentarerna förtydligas bland annat att en Eltif-fond bör kunna anses som öppet marknadsförd till icke-professionella investerare även om den har villkor om ett visst lägsta investeringsbelopp. Det förtydligas även att en Eltif-fond som har ett par hundra icke-professionella andelsägare i regel bör anses uppfylla kravet om att en sådan fond ska ägas av ett betydande antal icke-professionella investerare.

Konkurrensverkets synpunkter

Genom att UCITS- och specialfonder helt är undantagna från beskattning på fondnivå förstår Konkurrensverket det som att förslaget medför konkurrensneutralitet mellan fondstrukturer som marknadsförs till icke-professionella investerare. Utifrån Konkurrensverkets förståelse kan förslagen om Eltif-fonder förväntas stärka onoterade små- och medelstora bolags möjlighet till finansiering vilket kan gynna konkurrensen på ett flertal marknader.

Konkurrensverket instämmer i utredningens bedömning att ränteinkomster inte bör beskattas lägre för Eltif-fonder (och för AIF-bolag i övrigt) än för kreditinstitut då en fördelaktig beskattning av ränteinkomster skulle riskera att snedvrیدا konkurrensen mellan aktörer på marknader för krediter.

Konkurrensverket understryker att det inte villkorslöst bör införas mer förmånliga skatteregler för Eltif-fonder. Förmånliga skatteregler bör vara förknippade med villkor för marknadsföring och ägande gentemot icke-professionella investerare, likt de villkor som utredningen har föreslagit. Utan sådana villkor ser Konkurrensverket risker med förslaget om Eltif-fonder.

Konkurrensverket bedömer att villkor som inte innebär att en betydande andel icke-professionella investerare äger Eltif-fonder riskerar att leda till snedvriden konkurrens. Om en Eltif-fond primärt konkurrerar med alternativa investeringsfonder som inte är Eltif-fonder om kapitalet från institutionella investerare, samtidigt som Eltif-fonden får en mer förmånlig beskattning än övriga alternativa investeringsfonder, så snedvrids konkurrensen. Konkurrerar Eltif-fonder däremot inte nära med alternativa investeringsfonder minskas riskerna för snedvriden konkurrens. Det är för Konkurrensverket oklart i vilken utsträckning en Eltif-fond kan anses konkurrera med andra alternativa investeringsfonder. Konkurrensverket ser det mot denna bakgrund som angeläget att villkor för Eltif-fonder utformas för att nå en hög andel icke-professionella investerare i syfte att inte snedvrیدا konkurrensförhållanden för placering av institutionellt kapital.

Konkurrensverket uppfattar att det är nödvändigt med en mer förmånlig beskattning av Eltif-fonder för att svenska Eltif-fonder ska etableras i Sverige. Detta kan leda till en jämnare spelplan mellan de skatteregler fonder möter i olika medlemsstater, vilket kan förmodas främja konkurrensen.

Givet Konkurrensverkets ovan anförda argument tillstyrker Konkurrensverket förslagen i avsnittet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit ekonom Carl Klingemann.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och yttrandet saknar därför namnunderskrift.

Marie Östman